

Morajt a harcéri helyzetről.

— Az eddigi eredmények ellenséges és német megítélése. —

Május 2-án Asquith miniszterelnök föl-emelkedett az angol alsóházban és habozás nélkül elmondta ezeket a fölényes szavakat: „A szövetségesek helyzete a tengeren és a szárazföldön sohasem volt jobb, mint e pillanatban.” Ezzel a dölyfös itélettel egybehangzik az a nézet, amelyet Pétervárott a béke alapelveiről táplálnak. A „Birmingham Daily Post” április 22-ről arról ad hírt, hogy keleti ellenségünk, mint nemzet, a háború folytatását kívánja. *A béke alapja csakis a németeknek a megszállott orosz területekről való kiűzése és ehhez csatlakozólag a háborúnak német területen való folytatása lehet.* Oroszországnak tehát ugyanaz a véleménye, mint a nyugati hatalmaknak, amelyek *a Rajnát nemcsak elérni, de átlépni is akarják.* A status quo antérieur sem akarnak tudni, hanem egyuttal a Balkán, a Dardanellák és Kisázsia kérdését is akarják szabályozni. Ezalatt mit értenek, affelől mi, németek, a háború megkezdése óta egyáltalán nem vagyunk kétségben, sőt inkább tudjuk, hogy ez a szabályozás európai Törökország szétzúzását, a Dardanellák fölötti uralmat — akár Oroszország által egyedül, akár Angliával közösségben — és a balkáni népek leigázását jelenti. Ezért hallatszik Pétervárról, hogy *a háborúnak nem szabad eldöntetlenül végződnie.* Franciaország nem tett le még győzelmi reményeiről. Nemcsak a harcérien akar győzni és minket tulizni a Rajnán, hanem *Németország gazdaságilag való ártalmatlanná tévése is benne van a tervben.* A „L'Ouvre” április 29-iki száma azt követeli, hogy *minden hadiköltséget Németországnak kell viselnie, még pedig csekély száz milliárdot, amely kamataival együtt ötven év alatt fizetendő le.*

Tulajdonképen érthetetlen, hogy a háború huszonegyedik hónapjában ilyen politika és az ezidőszerű helyzet ilyen megítélése még kikürtölhető a világba, azzal a céllal, hogy a háborút még nem viselő népeknek imponáljanak, befolyásollák őket és végül magukhoz vonzzák. Eltekintve attól, hogy emlékeztetükbe idézzük ellenségeinknek azokat a tényeket, amelyek rácsafolnak Asquith véleményére lemondjunk arról is, hogy Oroszországnak a szeme elé tárjuk kilátástalan katonai helyzetét és offenzív erejének az összeomlását. Csak *a francia politikusokat* akarjuk arra emlékeztetni, hogy *a nyugati harcok döntő helyén, mint azelőtt, még most is, mi vagyunk a támadók. Mi kényszerítettük Franciaországot arra, hogy offenzívájáról, amelyre elkészült, teljesen lemondjon. Mi szervezésünkben való nagyobb gyorsaságunkkal megakalályoztuk a Metz és Strassburg közt tervezett előretörését.* Mi arra kényszerítettük, hogy megkisebbitse a frontját és hogy minden valamennyire igénybe vehető hadi eszközt a verduni kritikus térre összehalmozza. Ezzel elértük, hogy az angol hadsereg francia földön ma nagyobb területen áll, semmint azt becsületes francia politikus szeretné, ezáltal az angol erőket szétvontuk és megfosztottuk attól az erőtől, amely keskenyebb területen talán kitelt volna fölé.

Nemrégiben *Humbert* még felkiáltott, hogy Franciaország kimerült és most már álljon elő Anglia, *Clemenceau* még hevesebb kifejezéseket használt és aztán a Verdun előtti lesemények nyomása alatt megváltozott a dallam. *Páris Catója, Humbert,* magasztalta Anglia óriási teljesítményeit, dicsőítette a még ködbe burkolt angol védkötelezettséget és az eddig dicstelen *sir Douglas Haig*-ot. Most már az angol hadsereg a legnagyobb tettekre képes és azokat véghez is fogja vinni. De az angol fronton, mint annak előtte, úgy most is, még mindig a *kis takatika uralkodik és oly benyomást kelt, mintha az angol hadvezetőségnek a német front ve-*

szélydsnek látszó egyik pontjára vagy épen a német tengerpartra meredne a szeme, mint ha Londonban egy rajtaütéstől tartanának, amely ellen nem tudnak másként védekezni, mint hogy töméntelen angol csapattömegeket tartanak vissza brit és skót földön. *Az angoloknak a holland határokon való inváziós tervéről már nem esik szó és így a helyzet józan szemlélője előtt mind világosabbá lesz, hogy bármennyire is dicsekedett Asquith a kedvező harcéri helyzettel, Anglia is lemaradt az ofenzívával.*

Csodálatos volna, ha a Verdun körüli soká tartó harcokat nem magyaráznák oda, hogy mi megint a kimerültség állapotában vagyunk. A régi nóta ez, amelyre mindig akkor gyujtanak rá, amikor tudatában vannak az ellenkezőjének. Azt mondták akkor is, amikor a *marnei csata* után átmentünk a defenzívába, *Ausztria-Magyarországról* azt állították, hogy szét van zúzva, amikor aztán a *Kárpátokból* kitört és oldalba kapta a főllink szorongatott orosz hadsereget. Kimerültnék mondtak bennünket, amikor az oroszokat a *Düna és a Pripiet mocsarak* mögé szorítottuk. És ép így ingadozott folyton már egy év óta — ellenségeink megítélése szerint — *az osztrák magyar ércfal is,* mely Olaszország elé mered és voltakép csodálkoznunk kell, hogy *Szerbia szétzúzása után* nem fogták rá közös seregeinkre, hogy cselekvésre képtelen maradvány. Emlékezhettek rá végül még mindenki arra, mennyire számították el magukat az *ozmán hadsereg* értékelésében. Kevés sulyosabb emlékeztetőben volt része Nagybritannia hadseregének, mint aminőt török szövetségesünkől *Gallipolin* s a *Tigris-nél* kapott. Komoly harcok közepette mindig elcsúszott dolog, azoknak határidőszerű befejezettségét megállapítani akarni. Előre nem látott mozzanatok sokszor a legvalószínűbb számítás is halomra döntik. Csak emlékeztünk rá, hogy az orosz *Port Arthur* kétszáz-tíz napig állotta a leghevesebb japán ostromokat. A támadónak ott is lépésről-lépésre kellett haladnia és csak elkeseredett tusa árán tudott az erődművekhez közelebb férközni és a japán hadvezetőség mégis kész volt a legirtózatossabb áldozatokra. Mi nem becsüljük le *Port Arthur* orosz védelmének a kiválóságát, amikor magasabbra értékeljük a francia védelem szervezettségét, tüzettségét és terepkihasználását. Ebből magyarázható a német hadvezetőségnek az a törekvése is, hogy elkerülje a haszontalan áldozatokat és érthető, hogy *nem hitte, hogy a francia front legfontosabb sarkpontját egy-kettőre megsemmisítheti.* A mai védelem még a tulsúlyban levő támadó haladását is jobban akadályozza, mint az azelőtt hihető volt. És ha a *harminc és felesek és negyvenkettősök lehetővé teszik is a permanens védelmi művek gyors lerombolását, értékeiket csökkentik a védő egyenértékű hadi eszközei és az előterepnek a hadi technika minden eszközével megcsinált járhatatlansága.* Végeredményben pedig, miként *Macalik* osztrák-magyar tábornok egyik cikkében kifejtette, a *védő sereg bátorsága, kitartása és áldozatkészsége az, ami valamely helyet a legnagyobb ellenállásra képesíti. Ezeket az erőnyeket nem tagadjuk el ellenségünkől, de a mi dicsőségünk nagyobb, mert lépésről-lépésre visszaszorítottuk a franciákat azon céllal, hogy leküzdjük Franciaország legnagyobb hadseregét.*

A megtakarított óra értékéből

juttassanak valamit
a rokkant hősöknek

A légszeszgyár jogerősen megnyerte a város elleni pörét.

(Saját tudósítónktól.) A Központi Gáz- és Villamossági R.-T., — mint azt annak idején jelentettük — *hetvenkétezer korona tőke és ennek tizenhárom évi kamatainak* megfizetése iránt keresetet adott be Szeged városa ellen. A szegedi törvényszék a múlt év december tizenharmadikán tárgyalta a pört és fenti összeget megítélte a gázgyárnak. A város megfélembrezte az ítéletet a szegedi ítélőtáblához, amely hétfőn foglalkozott az ügygel és a törvényszék ítéletét indokainál fogva *helybenhagyta. Az ítélet jogerős;* a város köteles a gázgyárnak a hetvenkétezer koronát, ennek az összegnek tizenhárom évi kamatait és a perköltségeket megfizetni.

A pör előzményei a következők: A városi tanács tavaly nyáron akarta a közvilágítás régen vajdó ügyét a légszeszgyárral elintézni. A város a közvilágítási számlák egységárának felszámítását más módon kívánta, mint ahogy a gázgyár betérjesztette. A légszeszgyár 1896-ra visszamenőleg a város által levonásba hozott és takarékpénztárralag kezelt összegből harminchatezer korona kifizetésére tartott igényt. Ha ezt az összeget a város hajlandó lett volna kiutalni, úgy a gázgyár a levont tőkének a kamatait és körülbelül harmincnégyezer koronát kitevő követelését elengedte volna. A városi tanács egy közgyűlési határozatot fölöldő miniszteri rendelet alapján tárgyalásokba bocsátkozott a társasággal. Az egyezség megkötésének misem állott útjában, de a közgyűlés elutasította Balogh Károly pénzügyi tanácsosnak az egyezségekre vonatkozó javaslatát. A közgyűlés elutasító határozata folytán a tanácsnak nem állott módjában a légszeszgyárral további tárgyalásokba bocsátkozni, a társaság tehát pört indított a város ellen. A törvényszék a kihallgatott szakértők véleményének meghallgatása után a várost elmarasztalta és a hetvenkétezer korona és járulékaiknak megfizetésére kötelezte. Ennek az összegnek tizenhárom évi kamatait és a perköltségeket is megítélte a törvényszék a gázgyárnak.

A város vesztett perének érdekes részletei vannak. Még 1896-ban, amikor a villamos közvilágítást berendezték, a tanács fel-szólította a légszeszgyár igazgatóságát, hogy az utcai lámpákat úgy szabályoztassák, hogy az égők óránként 420 hektovatt áramot fogyasszanak, mert a város a villamos közvilágítást nem árammérő szerint kívánja fizetni. Ha a társaság 420 hektovattnál kisebb fényerőt szolgáltat, a város a különbözetet levonásba hozza. A gázgyár a tanácsnak ezt a határozatát hallgatólagosan tudomásul vette és egy ideig úgy állította be az elfogyasztott fényerő árát. Hogy mi oka volt a társaságnak ezt a kedvezőtlenebb fizetést elfogadni, nem tartozik a dologhoz, azonban bizonyos, hogy a város a pörben ezt akarta felhasználni, mint főbizonyítékot. 1896 szeptemberében a gázgyár meggondolta a dolgot és árammérő szerint követelte a fizetést, illetve ettől az időtől kezdve — úgy látszik rájöttek, hogy hektovatt számítás szerint kevesebbet kapnak, — már az árammérő fo-